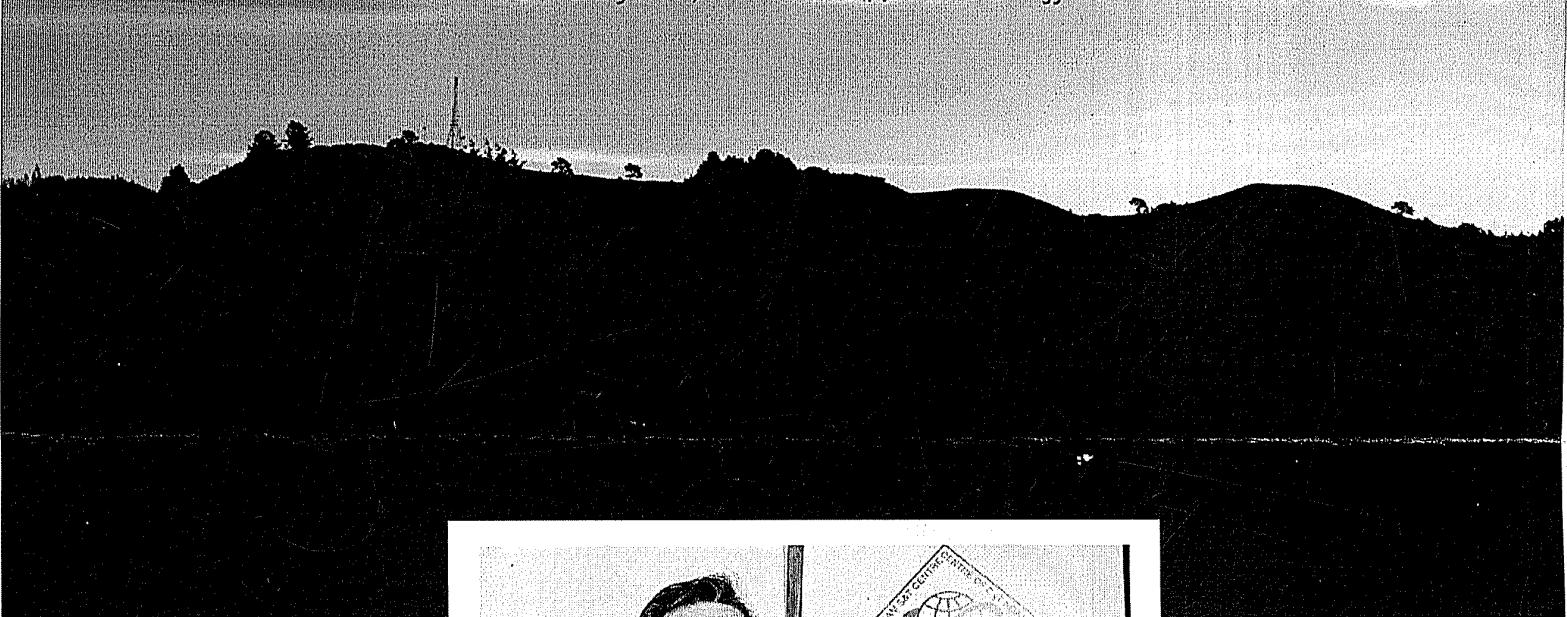

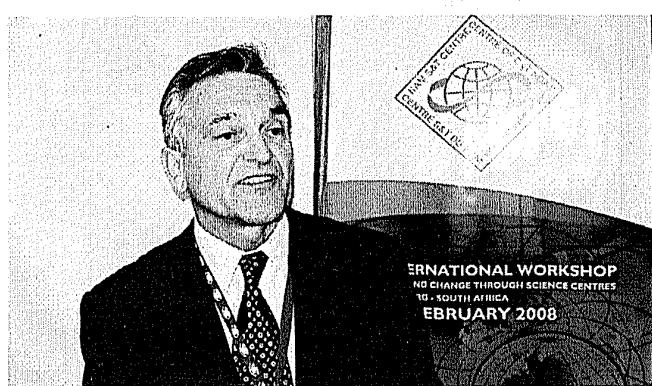
Мирни смо још две хиљаде година

Европа је у средњем веку прошла кроз мало ледено доба, а сада живимо са вишом температурома. Док једни у томе виде деловање штетних гасова и упозоравају на катаклизму, други умирују. Неће бити великог загревања већ хлађења, али тек за два миленијума

„Смак света“ је прошао, али остало је још много тога што вреба из потаје; озонска рупа, глобално загревање, климатске промене које прете... Хоће ли човек преживети или нам предстоји још која деценија до коначног краха планете. Земљотреси и вулкани узимају данак и наносе велике штете, али кратко трају, и то на ограничном простору. Али клима може да утиче на целу планету и зато многи страхују од претераних промена које би се могле додати.

Дали је такав страх оправдан

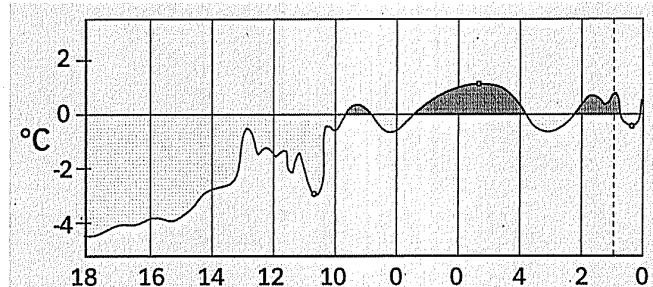
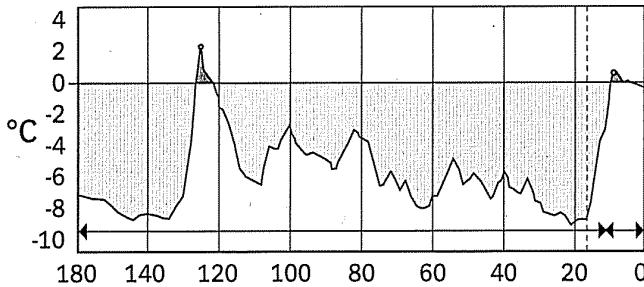
Др Млађен Ђурић, професор Београдског универзитета

или само још једна јудурма оних који би мало заплаше свет па на томе нешто и зараде. Међу научницима не влада консензус о фамозном „ефекту стаклене

баште“: угљен-диоксиду који из фабрика одлази у атмосферу и са још неким штетним гасовима наводно повећава температуру на планети, отапа вечни снег и

лед и подиже ниво океана и мора да забрињавајуће тачке. Овај гас пропушта краткоталасно сунчево зрачење, а апсорбује дуготаласно зрачење Земље тако да је директни кривац што су температуре на планети све веће. Уз то гасови фреони уништавају озонски омотач тако да то додатно утиче на здравље људи посебно у летњим месецима.

Иако је ово научно па и политички најприхватљивији став, у последње време јавља се све више научника који имају другачије теорије. Међу њима је и наш професор из Института за мете-

Област (континент)	Држава, место и надморска висина (м)	Највиша температура (°C)	Датум
Африка	Либија, Ел Азис (75)	57,8	13. 9. 1922.
Северна Америка	Калифорнија, Долина смрти (-54)	56,7	10. 7. 1913.
Азија	Израел, Тират Цви (-220)	53,9	22. 6. 1942.
Аустралија	Квисленд, Клонкури (190)	53,3	16. 1. 1889.
Европа	Шпанија, Севиља (8)	50	4. 8. 1881.
Јужна Америка	Аргентина, Риваданија (206)	48,9	11. 12. 1905.
Океанија	Филипински Тугуегаро (22)	42,2	29. 4. 1912.
Антарктик	Обала Скот, Станица Ванда (15)	15	5. 1. 1974

Најтоплија лета у многим местима била су пре више од сто година

орологију Физичког факултета др Млађен Ђурић који је објавио велики број радова о климатским променама и метеорологији и који сматра да у земљиној историји има довољно доказа за тврђњу да се клима циклично мења већ милионима година и да су у прошlosti непрестано смењивали топли и хладни периоди.

„Приче и страхови да ће повећање угљен-диоксида у атмосferи утицати на промену климе јако су пренаглашени. Клима је знатно сложенија појава него што многи мисле и говоре, а таквих има и међу научницима, политичарима и угледницима у значајним свет-

ским институцијама. Индустрija и прљаве технологије наносе штету екологији, али њихов утицај на климу је јако мали, такође и неизнатан. Претсказања о катастрофичном климатском сценарију који нам прети су вишеструко преувеличана, тврди наш саговорник. Према његовим речима тврдити да ће угљен-диоксид да изазове катастрофу је исто што и рећи да ће паукова мрежа да обустави авионски саобраћај.

Клима зависи од мноштва фактора, и људских или много више природних: копна, мора, сунчеве енергије, положаја осталих планета, космичких сила...

Енергија коју носе океанске водене струје једнака је енергији коју има милион нуклеарних централа. Док присталице глобалног загревања кажу да је температура на земљи од средине 18 века, дакле од почетка индустријализације повећана за два степена, њихови опоненти наводе други аргумент. Топла Голфска струја која се креће Атлантиком од тропских области према Гренланду подиже температуру приобаља или и копна у Европи и Северној Америци за око пет степени.

Ипак, сви се слажу да се сада налазимо у просечно топлијем

периоду, али разлике настају када се говори о узорцима. Шта кажу реконструкције минулих епоха које су радили неки научници?

Има пуно евиденција какваје била клима у прошlosti, иако су мерења почела релативно касно. Наиме, термометар је измишљен 1600. године, али су се мерењима температуре бавили само ретки научници као Галилеј или Декарт... Организована мерења почела су тек после 150 година, а најревноснији су били монаси у манастиру Клементинум у Прагу. Уредно су бележили све податке још од 1770. године па до данас.

Највише података о климатским променама добијена су из археолошких истраживања, али и дневничких бележака током последњих хиљада година. Захваљујући археолозима ми данас можемо поуздано да реконструишишемо неколико милиона година уназад. Тако се, између осталог, поуздано зна да је пре седам хиљада година температура била већа у просеку за два степена него данас, а пре 130.000 година било је још топлије, иако није било индустрије и угљен-диоксида.

ВАШ ЛЕКАР

УЛТРАЗВУК

ULTRAZVUK DR TRKULJIĆ

Bul. A. Čarnojevića 73,
Novi Beograd, Blok 24
011/301-64-94, 063/842-66-51
www.dr-trkuljic.com

11301016-1

DR RONČEVIĆ Poliklinika

subspec. ultrazvučne
dijagnostike
Baba Višnjina 37
011/344-7517, 063/384-940
www.ultrazvuk-drroncevic.com

11301377-1

ДЕРМАТОЛОГИЈА

EPIDERM

Dr Jelena Novković
Svetozara Markovića 52,
Beograd
362-0848
www.epiderm.rs

11301381-1

ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА

REHA MEDICA

Prof. Dr Vesović-Potić
Resavska 2/IV
011/3230-522, 3034-670
11300993-1

ПОЛИКЛИНИКЕ

INTERTIM

Centar za gastroskopiju
i kolonoskopiju
Svetog Save 41 (Hram)
245-3824, 063/810-6103
www.intertim.net

11301014-1

ОПШТА МЕДИЦИНА

ANGELICA

PORODIČNI LEKAR
Bul. Mihaila Pupina 10g, VP4
311-22-90, 063/85-85-090
Кућне посете 0-24h
www.ordinacija-angelica.wh.rs

111301379-1

ОПШТА БОЛНИЦА

BEL MEDIC

Koste Jovanovića 87
011/309-10-00, 0-24h
www.belmedic.com

11301376-1

СТОМАТОЛОГИЈА

BEL MEDIC

Koste Jovanovića 87
011/309-10-00, 0-24h
www.belmedic.com

11301376-2

ЛАБОРАТОРИЈЕ

BELLADONNA

Kosovska 16, Zemun
2615-515, 316-4657
www.belladonna.co.rs

11301019-1

КАРДИОЛОГИЈА

ORDINACIJA GRUJIĆ

Prof. dr Miodrag Grujić
internista-kardiolog
Prote Mateje 60, Beograd
011/3862-763, 3862-764
www.ordinacijagrujic.com
11300625-1

SRCE

PROF. DR MIJAT PRCOVIĆ
internista-kardiolog
Stanoja Glavaša 13/III-15
011/3226-798, 064/117-4446
11301248-1

НЕУРОЛОГИЈА

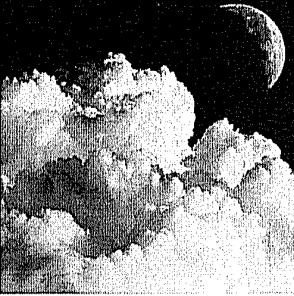
NEUROLOGIJA MediHelp

PRVI PRIVATNI CENTAR ZA
GLAVOBOLJE I MIGRENE
CENTAR ZA VRTOGLAVICE
Color doppler krvnih судова
главе и врата
011/367-90-83
064/554-98-60
www.medihelp.co.rs
Beograd, Ulica Miloja Pavlovića 15
u ordinaciji kod kuće
11301510-1

Шта би било кад би било

Шта би се десило ако би заиста дошло до глобалног загревања? Уместо суше и великих врућина које би спржиле Земљу природа би реаговала тако да би дошло до новог леденог доба. Отопио би се снежни омотач на Гренланду, а пошто је та вода слатка, лакша од слане, остала би на површини океана. Голфска струја не би више могла да порања надно и прекинуло би се њено кружење, а температура у умереном појасу пала би за пет до шест степени у року од десетак година. То би означило и настанак новог леденог доба.

„Дакле отопљење би врло брзо довело до захлађења, и то је та повратна природна спрега. Захлађење би довело до падавина, снега, на нашим географским ширинама ишчезао би живот. Људи би могли да живе само око екваторијалног појаса. Ново ледено доба је реалност, али не тајко брзо, оно нам следује али за око 2000 година”, истиче др Ђурић.

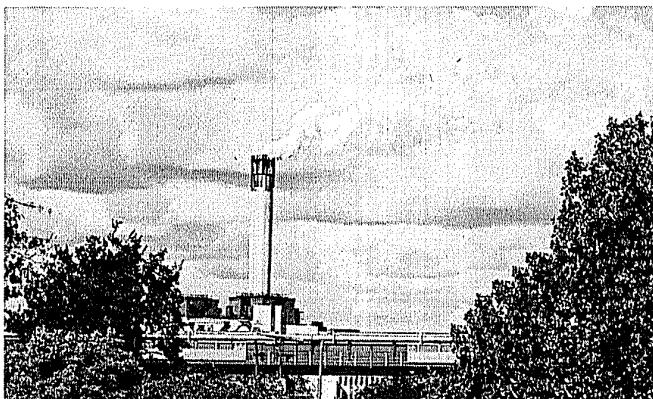
Природа је циклична, смењују се дани и ноћи, лета и зиме

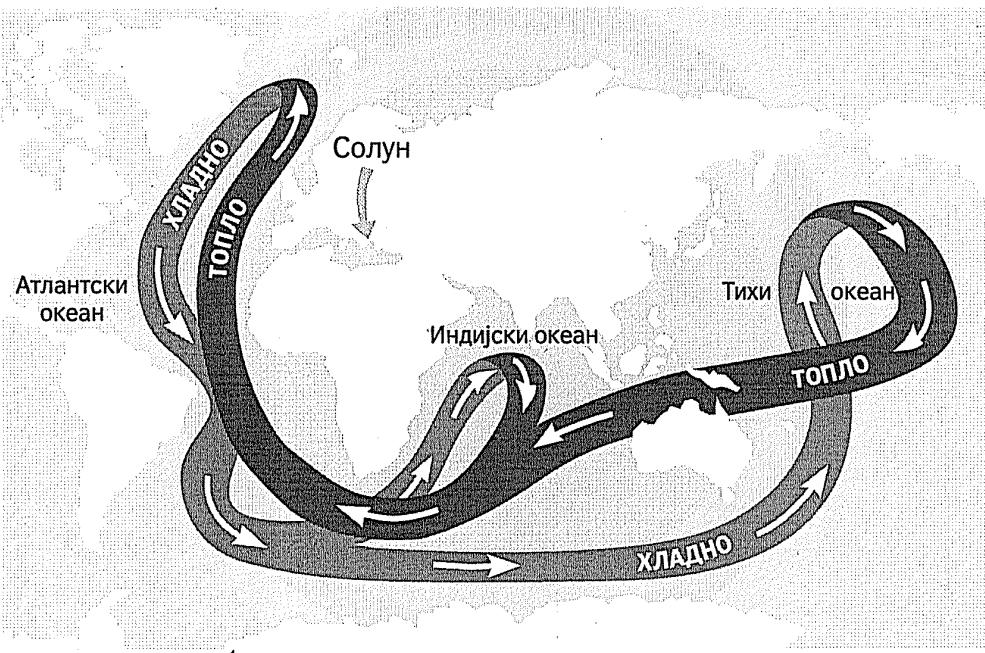
Људи у Европи, у средњем веку, најчешће монаси, писали су белешке и записи о тешким временима, сушама, глади, изумирању биљака и животиња, о годинама када су и „људи јели једни друге“. Таквих записа има и у нашим областима. Од 1350 година у српским манастирима водили су се дневници о страхотама које су изазивале временске неприлике. Професор Љубомир Стојановић сакупљао је ове белешке из српских манастира и објавио дело „Стари српски натписи и записи“ у шест књига почетком прошлог века. Из тих књига метеоролог професор Павле Вујовић, повадио је оно што се односи на климу. Ове записи професора Вујића објавио је у својој књизи „Историја метеорологије“ и професор др Млађен Ђурић.

„На основу свих тако сакупљених података ми данас поуздано зnamо да је од 1000. до 1350. године у Европи владало отопљење, које је постепено замењено мини леденим добом све до 1830. године. У овом првом периоду владале су велике су-

Молитве краља Петра

Колико кукамо на време, а понекад и на метеорологе, и колико претерујемо сведочи и пример са почетка овог века. Не дешавају се топла лета и врућине само у последњих двадесетак година. Великих проблема са временом имао је и краљ Петар Први када је требало да се крунише у септембру 1904. То лето је било толико сушно да је чак и језеро на Дурмитору пресушило па су људи слизали низ такозване розге у ретке вртаче са водом и захватали воду којом су поили стоку. У Србији је завладала глад, није било летине, народ је био нерасположен, а краљ је желео да крунисање протекне у општем весељу и да његови поданици буду расположени па је остало забележено да се целу ноћ молио Светом Илији да пусти кишу, да Србија оживи.

Голфска и остале океанске струје јаче су од милион нуклеарних централа

ше, и то не само у Европи већ и у Кини и Америци. Велики део Москве је изгорео, а око 1300. године на Јукатану и Мексику владале су такве сушне да су Мадре жртвовале најлепште девојке баџаји их у бунаре дубоке и по педесет метара не би ли умилостивили богове да им дарују кишу, истиче др Ђурић.

Тако је и дошло до велике заразе због распаднутих тела у води што је убрзalo крах њихове цивилизације.

Од 1350. до 1850. године у целој Европи па тако и у Србији владало је мини ледено доба, реке и језера су се често ледили а то сведоче и бројни записи из тог времена.

Данас се доста говори и о озонским рупама које прекомерно пропуштају сунчеве зраке што је нарочито изражено у летњим месецима када смо сучени са позивима да у току дана не излазимо напоље. Да ли су такви апели претерани?

Др Ђурић сматра да јесу јер да је то, тачно, како каже не би ниједан пољопривредник који цело лето проводи напољу остало здрав.

„Одређени ефекат постоји, краткоталасно сунчево зрачење делује на микроорганизме и неке уништава, али човекова кожа јако лепо користи сунце и производи витамин Д који је потребан организму. Ако цео дан

лежимо на плажи нормално је да ће нам кожа изгорети, истиче наш саговорник и напомиње да се понекад оваква застрашивња поткрепљена квазинаучним доказима намерно шире планетом па чак и подупирају од јаких међународних институција.

„Наравно да човек треба да се бори за што чистији ваздух, воду и земљу, али то је хигијена атмосфере. Дани и ноћи се сменjuју, лета и зиме, топли и хладни периоди, то је тако од давнина, не можете узети један фактор па био он и угљен-диоксид и на основу тога донети закључак о катастрофичном сценарију који нас чека”, закључује наш саговорник.

Драгољуб Стевановић

Дунав се могао прегазити

Година 1834. „Била је врло сува, од 25. априла до 25. октобра. Цело дуго лето киша није пала више него два пута, и то у врло малој количини. Врућина је била толика да су бунари и извори пресушили. Дунав је био тако низак да се могло прећи чамцем са једне на другу страну. Местимично могао се прегазити. Стари људи су говорили да се не сећају да су икада видeli тако ниску воду. Услед тога поврће је недостајало свим. Оно мало што га је било продавало се скupo. Насупрот томе, обилан и добар квалитет вина за ниску цену. Буренце два флорина злата крајца.“ Ово је један од цитата из књиге „Стари српски записци и натписи“ који говори о времену код нас по окончању средњовековног малог леденог доба.

Још драматичније је било у Москви која је имала велики број сушних година од 1000. до 1365. године када је добар део овог града изгорео због великих врућина. У следећим вековима наступио је хладан период, тако је 1371. године као је записано у „московским хроникама“ магла била толико густа да су птице ходале по земљи уместо да лете. Године 1406. (Нижни) Новгород погодила је таква олуја да је однела коња, запрежна кола и возача на другу страну Волге. Кола и коњи су пронађени како висе наједном дрвету, а човек је нестао, по свој прилици утопивши се у великој реци.

Proizvedeno
u Nemačkoj

Sredstvo za čišćenje
zubnih proteza

Protefix®
ZA ZUBNE PROTEZE

**Negujte svoj
osmeh uz
Protefix!**

U svim bolje snabdevenim apotekama • Fortas d.o.o. • tel: 011 262 3978 • www.fortas.rs

613000-61